

Ware Christelijke Religie – Hoofdstuk 6

HET GELOOF.

- Nr. Inhoud:*
- 336 *Het Geloof*
- 337 *Het zaligmakende geloof is het geloof in de Heer God Zaligmaker Jezus Christus.*
- 340 *Het geloof bestaat in het kort hierin, dat wie wèl leeft en op de juiste wijze gelooft, uit de Heer wordt zalig gemaakt.*
- 343 *De mens neemt het geloof aan door tot de Heer te gaan, de waarheden uit het Woord te leren en overeenkomstig deze te leven.*
- 349 *De overvloed van de als in een bundel samenhangende waarheden verhoogt en vervolmaakt het geloof.*
- 355 *Het geloof zonder de naastenliefde is niet geloof en de naastenliefde zonder het geloof is niet naastenliefde, en geen van beide leeft tenzij uit de Heer.*
- 362 *De Heer, de naastenliefde en het geloof maken één, zoals leven, wil en verstand in de mens, en elk gaat, wanneer zij verdeeld worden, te gronde, zoals een tot stof vergane parel.*
- 368 *De Heer is de naastenliefde en het geloof in de mens, en de mens is de naastenliefde en het geloof in de Heer.*
- 373 *De naastenliefde en het geloof zijn tezamen in de goede werken.*
- 378 *Er is een echt geloof, een onecht geloof en een huichelachtig geloof.*
- 382 *Bij de bozen is er geen geloof.*
- 385 - 391 *Zeven gedenkwaardigheden.*

Hoofdstuk 6

Het geloof.

336. Uit de wijsheid van de Ouden vloeide dit dogma voort, dat het heelal en alle en elk van de dingen ervan betrekking hebben op het goede en het ware, en dus dat alle dingen van de Kerk betrekking hebben op de liefde of de naastenliefde en het geloof, aangezien al datgene het goede wordt genoemd, dat uit de liefde of de naastenliefde voortvloeit, en al datgene het ware wordt genoemd, dat uit het geloof voortvloeit.

Aangezien nu de naastenliefde en het geloof twee van elkaar onderscheiden dingen zijn, en niettemin in de mens één vormen, opdat hij een mens van de Kerk zal zijn, was het bij de Ouden een punt van meningsverschil en discussie, welke van deze twee het eerste moest zijn, en welke daarom met recht de eerstgeborene genoemd moest worden.

Enigen van hen zeiden, dat het ware, dus het geloof het eerste was, en enigen dat het goede, dus de naastenliefde het eerste was.

Want wij zagen dat de mens terstond na de geboorte leert spreken en denken en daardoor het verstand vervolmaken, wat geschiedt door wetenschappen, en zo dus leren en verstaan wat het ware is; bijgevolg dat hij eerst leert wat het geloof is, en daarna wat naastenliefde.

Zij, die dit onderwerp zo opvatten, meenden dat het ware van het geloof de eerstgeborene was, en dat het goede van de naastenliefde daarna geboren werd, waarom zij dan ook aan het geloof de voorrang en het voorrecht van de eerstgeborene toekenden.

Maar zij overstelpten hun verstand met zo'n overvloed van argumenten ten gunste van het geloof, tot zij tenslotte niet zagen, dat het geloof niet geloof is tenzij met naastenliefde verbonden, en dat de naastenliefde evenmin naastenliefde is, tenzij met geloof verbonden, en dus dat zij één vormen, en dat anders het een en het ander niet iets in de Kerk is.

Dat zij volstrekt één vormen zal in hetgeen volgt worden aangetoond.

In deze inleiding echter zal ik in het kort vaststellen, op welke wijze of in welk opzicht zij één vormen, want dit is van groot belang, opdat hetgeen volgt in enig licht komt te staan.

Het geloof namelijk, waaronder het ware wordt verstaan, is het eerste naar de tijd genomen; maar de naastenliefde waaronder ook het goede wordt verstaan, is het eerste naar het einddoel genomen; en dat wat naar het einddoel genomen het eerste is, dat is daadwerkelijk het eerste, omdat dit het voornaamste is, dus ook het eerstgeborene, en dat wat het eerste naar de tijd genomen is, niet daadwerkelijk maar schijnbaar het eerste is.

Maar om dit bevattelijk te maken, zal dit door vergelijkingen worden toegelicht, en wel met de bouw van een tempel, en ook van een huis, en met de aanleg van een tuin en met de voorbereiding van een akker.

Met de bouw van een tempel: het eerste naar de tijd genomen is: het fundament leggen, de muren optrekken, het dak erop zetten, en daarna het altaar daar binnen brengen en de kansel plaatsen; het eerste naar het einddoel genomen is echter: de eredienst van God daarin.

Ter wille waarvan al deze dingen werden gedaan.

Met de bouw van een huis: het eerste naar de tijd genomen is: de uitwendige dingen ervan bouwen, en het ook van binnen voorzien van tal van zaken die noodzakelijk zijn; maar het eerste naar het einddoel genomen is: een geriefelijke woonplaats voor zichzelf en voor de overigen, die in het huis zullen wonen.

Met de aanleg van een tuin: het eerste naar de tijd genomen is: de grond gelijk maken en de aarde geschikt maken, en bomen daarin planten, en daarin zulke dingen zaaien die van nut zijn; maar het eerste naar het einddoel genomen is: het vruchtgebruik daarvan.

Met de voorbereiding van een akker: het eerste naar de tijd genomen is: de grond gelijk maken, ploegen, eggen, en er daarna zaden inzaaien; maar het eerste naar het einddoel genomen is de oogst, dus ook het nut.

Uit deze vergelijkingen kan eenieder opmaken, wat op zichzelf het eerste is; beoogt niet eenieder, wanneer hij een tempel of een huis bouwen, en ook wanneer hij een tuin aanleggen of een stuk land bebouwen wil, het eerst het nut, en houdt en overweegt hij dit niet voortdurend in zijn gemoed, terwijl hij zich de middelen daartoe verschaft? Wij besluiten derhalve daaruit, dat het ware van het geloof het eerste is naar de tijd genomen, maar dat het goede van de naastenliefde het eerste is naar het einddoel genomen; en dat dit laatste daarom, omdat dit het voornaamste is, daadwerkelijk in het gemoed het eerstgeborene is.

Maar het is noodzakelijk dat men weet, wat het geloof en wat de naastenliefde, elk in hun wezen is, en dit kan men niet weten, wanneer deze niet elk afzonderlijk in artikelen worden uiteengezet; het geloof en de naastenliefde beide apart.

De artikelen van het geloof nu zijn de volgende:

1. Het zaligmakende geloof is het geloof in de Heer God Zaligmaker Jezus Christus.
2. Het geloof bestaat in het kort hierin, dat wie wèl leeft en op de juiste wijze gelooft, uit de Heer zalig wordt gemaakt.
3. De mens neemt het geloof aan door tot de Heer te gaan, de waarheden uit het Woord te leren en overeenkomstig deze te leven.
4. De overvloed van de als in een bundel samenhangende waarheden verhoogt en vervolmaakt het geloof.
5. Geloof zonder naastenliefde is niet geloof, en naastenliefde zonder geloof is niet naastenliefde, en beide zijn niet levend, indien zij niet uit de Heer zijn.
6. De Heer, de naastenliefde en het geloof vormen één, zoals leven, wil en verstand in de mens, een elk gaat, wanneer zij verdeeld worden, te gronde, zoals een parel die tot stof vervalt.
7. De Heer is de naastenliefde en het geloof in de mens, en de mens is de naastenliefde en het geloof in de Heer.
8. De naastenliefde en het geloof zijn tezamen in de goede werken.
9. Er is een echt geloof, een onecht geloof en een huichelachtig geloof.
10. Bij de bozen is er geen geloof.

Deze artikelen nu moeten afzonderlijk worden ontvouwd.

I. Het zaligmakende geloof is het geloof in de Heer God Zaligmaker Jezus Christus.

337. Dat het zaligmakende geloof het geloof is in God de Zaligmaker, kom omdat Hij God en Mens is, en Hij in de Vader en de Vader in Hem, en zij zo dus één zijn; vandaar richten diegenen die zich tot Hem richten, zich tevens ook tot de Vader, en zo dus tot één en een enig God, en er is geen zaligmakend geloof in een ander.

Dat men geloven of geloof hebben moet in de Zoon van God, Verlosser en Zaligmaker, ontvangen uit Jehovah en geboren uit de maagd Maria, Jezus Christus genaamd, blijkt uit de zo vaak door Hem en later door de apostelen herhaalde geboden.

Dat het geloof in Hem door Hem bevolen werd, komt duidelijk uit in de volgende plaatsen: 'Jezus zei: Dit is de wil van de Vader, die Mij gezonden heeft, dat eenieder die de Zoon ziet, en in Hem gelooft, het eeuwige leven zal hebben; en Ik zal hem opwekken ten uiterste dage', (Johannes 6:40); 'Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon niet gelooft, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem', (Johannes 3:36); 'Opdat eenieder die in de Zoon gelooft, niet zal verderven, maar het eeuwige leven zal hebben; want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enigverwekte Zoon gegeven heeft, opdat eenieder, die in Hem gelooft, niet zal verderven maar het eeuwige leven zal hebben', (Johannes 3:15,16); 'Jezus zei: Ik ben de opstanding en het leven; die in Mij gelooft zal niet sterven in der eeuwigheid', (Johannes 11:25,26); 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven; Ik ben het brood des levens',

(Johannes 6:47,48); 'Ik ben het brood des levens; die tot Mij komt, zal niet hongeren, en die in Mij gelooft zal nimmermeer dorsten', (Johannes 6:35); 'Jezus riep, zeggende: Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke; die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien', (Johannes 7:37,38); 'Zij zeiden tot Jezus: Wat zullen wij doen, opdat wij de werken Gods mogen werken? Jezus antwoordde: Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die de Vader gezonden heeft', (Johannes 6:28,29); 'Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht, opdat gij zonen van het licht moogt zijn', (Johannes 12:36); 'Die in de Zoon Gods gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de enigverwekte Zoon van God', (Johannes 3:18); 'Deze dingen zijn geschreven opdat gij gelooft, dat Jezus de Zoon Gods is, en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn naam', (Johannes 20:31); 'Indien gij niet gelooft dat Ik ben, gij zult in uw zonden sterven', (Johannes 8:24); 'Jezus zei: wanneer de Trooster, de Geest der Waarheid, gekomen zal zijn, zo zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van gericht; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven', (Johannes 16:8,9).

338. Dat het geloof van de apostelen geen ander geloof was dan het geloof in de Heer Jezus Christus, blijkt uit vele plaatsen in hun brieven, waaruit ik alleen de volgende zal aanhalen: 'Ik leef, niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik in het geloof, hetwelk is in de Zoon van God', (Galáten 2:20); 'Paulus betuigde Joden en Grieken de boetedoening tot God, en het geloof in onze Heer Jezus Christus', (Handelingen 20:21); 'Die Paulus buiten had gebracht zei: Wat moet ik doen opdat ik zalig worde? Hij zei tot hem: Geloof in de Heer Jezus Christus, aldus zult gij zalig worden, gij en uw huis', (Handelingen 16:30,31); 'Die de Zoon heeft, die heeft het leven, maar die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet; deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in de naam van de Zoon van God, opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in de naam van de Zoon van God', (1 Johannes 5:12,13); 'Wij zijn van nature Joden, en niet zondaars uit de natiën, want wij weten, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken van de wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben ook wij in Jezus Christus geloofd', (Galáten 2:15,16).

Aangezien hun geloof in Jezus Christus was, en dit geloof ook uit Hem is, noemden zij het geloof van Jezus Christus, zoals in de hiervoor aangehaalde plaats, (Galáten 2:16), en in deze volgende: 'De gerechtigheid Gods door het geloof van Jezus Christus tot allen en over allen, die geloofd hebben.

Opdat Hij rechtvaardigende zij degene, die uit het geloof van Jezus is', (Romeinen 3:22,26); 'Hij hebbe de gerechtigheid, die is uit het geloof van Christus, de gerechtigheid die uit God voor het geloof is', (Filippus 3:9); 'Zij die de geboden van God bewaren, en het geloof van Jezus Christus', (Openbaring 14:12); 'Door het geloof hetwelk in Christus Jezus is', (2 Timóthëus 3:15); 'In Jezus Christus is het geloof, door de naastenliefde werkende', (Galáten 5:6).

Hieruit kan blijken welk geloof door Paulus bedoeld werd met de heden ten dage in de Kerk zo vaak aangehaalde uitspraak: 'Wij besluiten dan, dat de mens door het geloof gerechtvaardigd wordt, zonder de werken der wet', (Romeinen 3:28), namelijk dat het niet een geloof is in God de Vader, maar in de Zoon, en nog minder een geloof in drie goden in volgorde, ín wie een, úit wie [alles komt], in een tweede ter wille ván wie [het komt], en in een derde dóór wie [het komt].

Dat men in de Kerk gelooft, dat haar driepersoonlijk geloof door Paulus in deze uitspraak werd bedoeld, komt, omdat de Kerk gedurende veertien eeuwen of sinds het Concilie van Nicea geen ander geloof heeft erkend en vandaar van geen ander geloof heeft geweten, en dus heeft geloofd, dat dit het enige geloof was en dat er geen ander bestaanbaar was.

Daarom geloofde men dat overal waar in het Nieuwe Testament het woord 'geloof' voorkomt, dit geloof bedoeld werd, en paste men elk ding dat daar stond, aan dat geloof aan.

Daardoor ging het enig zaligmakende geloof, dat het geloof in God de Zaligmaker is te gronde; en

daardoor ook slopen zovele begoochelingen, en zovele, met de gezonde rede in strijd zijnde, paradoxen in hun leren. Want de gehele Leer van de Kerk, die de weg naar de hemel of naar de zaligheid moet leren en tonen, hangt van het geloof af.

En daar, zoals gezegd, zovele begoochelingen en paradoxen in dit geloof binnenslopen, was het noodzakelijk geworden, het dogma uit te vaardigen, dat 'het verstand gevangen gezet moest worden onder de gehoorzaamheid van het geloof'.

Aangezien nu in de Paulinische uitspraak, (Romeinen 3:28) onder het geloof niet wordt verstaan het geloof in God de Vader, maar in Zijn Zoon, en onder 'de werken der wet' niet worden verstaan de werken van de wet van de Decaloog, maar de werken van de Mozaïsche wet voor de Joden, zoals duidelijk blijkt uit hetgeen daar volgt, alsmede uit dergelijke uitspraken in de brief aan de Galáten: 'Maar toen ik [Paulus] zag, dat zij niet de rechte weg bewandelen, naar de waarheid van het evangelie, zei ik tot Cefas ten aanhore van allen: Indien gij, die een Jood zijt, naar heidens en niet naar Joods gebruik leeft, hoe kunt gij dan de heidenen dwingen zich als Joden te gedragen? Wij geboren Joden, en geen zondaars uit de heidenen, wetende dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit werken der wet, maar door het geloof in Christus Jezus, zijn ook zelf tot het geloof in Christus Jezus gekomen, om gerechtvaardigd te worden uit het geloof in Christus en niet uit werken der wet. Want uit werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden', (Galáten 2:14,15) door dergelijke uitspraken valt de grondsteen van het huidige geloof, en bovendien de daarop gebouwde tempel, zoals een huis dat wegzakt in de aarde, en waarvan alleen nog maar de top van het dak boven de grond uitsteekt.

339. Dat men moet geloven, dat wil zeggen, geloof hebben moet in God de Zaligmaker Jezus Christus, komt, omdat het een geloof is in de zichtbare God in wie de onzichtbare God is; en een geloof in een zichtbare God, die Mens is en tevens God, gaat binnen in de mens.

Want het geloof is in zijn wezen geestelijk, maar in zijn vorm natuurlijk; daarom wordt dit geloof bij de mens natuurlijk-geestelijk, want elk geestelijke moet in het natuurlijke worden opgenomen, opdat het iets is bij de mens.

Het naakte geestelijke gaat weliswaar de mens binnen, maar het wordt niet opgenomen; het is zoals ether, die invloeit en uitvloeit zonder aan te doen.

Want om aan te doen moet er gewaarwording en dus opneming zijn, beide in het gemoed van de mens; en dit vindt bij de mens niet dan in zijn natuurlijke plaats.

Anderzijds is echter een louter natuurlijk geloof of een van zijn geestelijk wezen beroofd geloof, geen geloof, maar slechts een overreding of een wetenschap.

De overreding bootst het geloof na in uitwendige dingen, maar daar er in haar innerlijke dingen het geestelijke niet is, is er ook niets zaligmakends in.

Van dien aard is het geloof van al diegenen, die de Goddelijkheid van het Menselijke van de Heer ontkennen; van dien aard was het Ariaanse geloof, en is ook het Sociniaanse geloof, daar beide de Goddelijkheid van de Heer verworpen hebben.

Wat is een geloof zonder een doel waarop het gericht is; is het niet zoals een blik in het heelal, die als in het ledige valt en vergaat? En het is gelijk een vogel, die boven de atmosfeer in de ether vliegt, waar hij als in een vacuüm verstikt.

Het wonen van dit geloof in het gemoed van de mens kan vergeleken worden met het wonen van de winden in de vleugels van Aeolus, verder ook met het licht in een vallende ster.

Het gaat op als een komeet met een lange staart, maar gaat voorbij als deze verdwijnt.

In één woord: het geloof in een onzichtbare God is in werkelijkheid blind, daar het menselijk gemoed zijn God niet ziet; en het licht van dit geloof is, omdat het niet natuurlijk-geestelijk is, een vals licht.

Dit licht is zoals het licht in een glimworm en zoals het licht in moerassen of op zwavelhoudende grond, 's nachts, en zoals het licht in rottend hout.

Uit dit licht komt niets anders voort dan hetgeen tot de fantasie behoort, waarin het schijnbare voor werkelijk bestaand wordt gehouden, terwijl het toch niet bestaat.

Het geloof in een onzichtbare God doet alleen maar dit licht schijnen, en vooral, wanneer men bedenkt, dat God een geest is, en men over de geest denkt als over ether; wat volgt daaruit anders, dan dat de mens God aanziet zoals hij ether aanziet, en Hem daarom in het heelal zoekt, en wanneer hij Hem daar niet vindt, gelooft, dat de natuur van het heelal God is.

Uit deze oorsprong komt het naturalisme, dat heden ten dage regeert; heeft de Heer niet gezegd, 'dat niemand ooit de stem van de Vader heeft gehoord, noch Zijn gedaante gezien heeft', (Johannes 5:37), en ook, 'dat niemand ooit God gezien heeft, en dat de enigverwekte Zoon, die in de schoot van de Vader is, Hem geopenbaard heeft', (Johannes 1:18); 'Niet dat iemand de Vader gezien heeft dan alleen Hij die bij de Vader is; Deze heeft de Vader gezien', (Johannes 6:46).

Voorts, 'dat niemand tot de Vader komt dan door Hem', (Johannes 14:6); en verder, 'dat de mens, die Hem ziet en erkent, de Vader ziet en erkent', (Johannes 14:7 en vervolg).

Anders daarentegen het geloof in de Heer God Zaligmaker; aangezien Hij God en Mens is, en men tot Hem kan gaan en Hem in gedachten kan zien, is het niet een onbepaald geloof, maar heeft het een uiteindelijke doel waarvan het uitgaat en waarheen het streeft; en eenmaal aangenomen, blijft het, zoals wanneer iemand een keizer of koning gezien heeft, hun beeld telkens, wanneer hij zich aan hen herinnert, terugkeert.

Het gezicht van dit geloof is alsof iemand een blinkende wolk ziet, en in het midden daarvan een engel, die de mens tot zich uitnodigt, opdat hij in de hemel wordt opgeheven.

Zo verschijnt de Heer aan hen die geloof in Hem hebben, en Hij nadert tot elk individu naarmate deze Hem kent en erkent, wat geschiedt naarmate hij Zijn geboden weet en doet, welke daarin bestaan de boosheden te schuwen en de goedheden te doen; en tenslotte komt de Heer in zijn huis, en tezamen met de Vader die in Hem is, maakt Hij woning bij hem, overeenkomstig deze woorden bij Johannes: 'Jezus zei: Die Mijn geboden heeft, en dezelve doet, die is het, die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren; en Wij zullen tot hem komen, en zullen woning bij hem maken', (Johannes 14:21,23).

Dit werd geschreven in de tegenwoordigheid van de twaalf apostelen van de Heer, die, toen ik dit schreef, uit de Heer tot mij werden gezonden.

II. Het geloof bestaat in het kort hierin, dat wie wèl leeft en op juiste wijze gelooft, uit de Heer wordt zalig gemaakt.

340. Dat de mens voor het eeuwige leven geschapen is, en dat elk mens het beërven kan, zo hij slechts leeft overeenkomstig de middelen tot de zaligheid, die in het Woord zijn voorgeschreven, geeft elke christen en ook elke heiden, die godsdienst en gezonde rede heeft, bereidwillig toe. Maar de middelen tot de zaligheid zijn meerdere, maar alle en elk daarvan hebben betrekking op wèl leven en op de juiste wijze geloven, dus op de naastenliefde en het geloof, want naastenliefde is wèl leven en geloof is op de juiste wijze geloven.

Deze twee algemene heilsmiddelen zijn de mens in het Woord niet alleen voorgeschreven maar ook bevolen, en daar ze bevolen zijn, volgt daaruit, dat de mens zich daardoor van het eeuwige leven kan voorzien vanuit een uit God in hem gelegde en gegeven kracht; en dat voor zoveel de mens deze kracht gebruikt, en tevens tot God schouwt, God deze versterkt, opdat hij al wat tot de natuurlijke naastenliefde behoort, tot een zaak van de geestelijke naastenliefde zal maken, en al wat tot het natuurlijke geloof tot een zaak van het geestelijk geloof; zo maakt God de dode naastenliefde en het dode geloof levend, en tegelijk de mens.

Er zijn twee dingen die samen moeten zijn, opdat men kan zeggen, dat de mens wèl leeft en op de juiste wijze gelooft.

Deze twee worden in de Kerk de innerlijke en de uitwendige mens genoemd.

Wanneer de innerlijke mens goed wil en de uitwendige mens goed handelt, maken beide één, de uitwendige vanuit de innerlijke en de innerlijke door de uitwendige, dus de mens vanuit God en God door de mens.

Maar wanneer omgekeerd de innerlijke mens kwaad wil, en de uitwendige mens toch goed handelt, dan handelen beide niettemin uit de hel, want zijn willen komt daarvandaan, en zijn doen is huichelachtig, en in elke huichelachtigheid ligt innerlijk het willen verborgen, dat hels is, zoals een slang in het gras en zoals een worm in een bloem.

De mens die niet alleen weet dat er een innerlijke en een uitwendige mens is, maar ook, wat deze zijn, en dat ze daadwerkelijk als één handelen kunnen, en ook in schijn als één kunnen handelen, en bovendien dat de innerlijke mens na de dood leeft en de uitwendige begraven wordt, die mens bezit potentieel de verborgenheden van de hemel, alsmede van de wereld in overvloed; en diegene die deze twee mensen: de innerlijke en de uitwendige, bij zich in het goede verbindt, wordt gelukkig tot in eeuwigheid; maar hij die ze verdeelt, en meer nog hij, die ze in het boze verbindt, wordt tot in eeuwigheid ongelukkig.

341. Te geloven dat de mens, die wèl leeft en op de juiste wijze gelooft, niet zalig gemaakt wordt, en dat God naar willekeur en believen eenieder wie Hij maar wil, zaligmaken en verdoemen kan, zou een mens die verloren gaat, het recht geven God te beschuldigen van onbarmhartigheid en onmildheid, en ook van wreedheid, ja zelfs ontkennen dat God God is.

Die mens zou bovendien kunnen zeggen, dat Hij in het Woord ijdele dingen heeft gesproken, en dingen geboden, die onbeduidend of onbelangrijk zijn.

Verder kan de mens die, wanneer hij wèl leeft en op de juiste wijze gelooft, en niet zalig wordt, God ook daarvan beschuldigen Zijn verbond geschonden te hebben, dat Hij op de berg Sinaï gesloten, en met Zijn vinger op de twee tafelen geschreven heeft.

Dat God niet anders kan dan hen zaligmaken, die volgens Zijn geboden leven en geloof in Hem hebben, blijkt uit de woorden van de Heer bij Johannes: 'Wie Mijn geboden heeft en ze bewaart, die is het, die Mij liefheeft; en wie Mij liefheeft, zal geliefd worden door Mijn Vader en Ik zal hem liefhebben en Mijzelf aan hem openbaren'.

Judas, niet Iskariot, zei tot Hem: 'Here, en hoe komt het dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?' Jezus antwoordde en zei tot hem: 'Indien iemand Mij liefheeft, zal hij Mijn woord bewaren en Mijn Vader zal hem liefhebben en Wij zullen tot hem komen en bij hem wonen.

Wie Mij niet liefheeft bewaart Mijn woorden niet; en het woord, dat gij hoort, is niet van Mij, maar van de Vader, die Mij gezonden heeft', (Johannes 14:21 tot 24).

Eenieder die godsdienst en gezonde rede heeft, kan zich hierin bevestigen, wanneer hij bedenkt dat God, die bestendig bij de mens is en hem het leven geeft, en ook het vermogen om te verstaan en lief te hebben, wel niet anders kan dan hem, die goed leeft en op de juiste wijze gelooft, liefhebben, en door liefde Zich met hem verbinden.

Is dit niet uit God in elk mens en in elk schepsel gegrift? Kunnen een vader en moeder hun kleine kinderen verstoten, een vogel zijn broedsel, een dier zijn jongen? Dit kunnen zelfs tijgers, panters en slangen niet eens.

Anders handelen zou tegen de orde indruisen, waarin God is, en overeenkomstig welke Hij handelt, en ook tegen de orde, waarin Hij de mens schiep.

Evenzo als het nu God onmogelijk is iemand te verdoemen, die goed leeft en op de juiste wijze gelooft, is het God anderzijds onmogelijk, iemand te behouden die boos leeft en vandaar valsheden gelooft.

Dit andere druist eveneens tegen de orde in, bijgevolg tegen Zijn almacht, welke niet anders dan langs de weg van de gerechtigheid kan voortgaan; en de wetten van de gerechtigheid zijn waarheden, die niet veranderd kunnen worden, want de Heer zegt: 'Het is lichter dat de hemel en de

aarde voorbijgaan, dan dat een haaltje van de wet valle', (Lucas 16:17).

Eenieder die iets over het wezen van God en over de vrije keuze van de mens weet, kan dit gewaarworden; zoals bijvoorbeeld Adam de vrijheid had van de boom des levens te eten, en ook van de boom van kennis van goed en kwaad.

Als hij alleen van de boom of van de bomen des levens had gegeten, zou het God dan mogelijk zijn geweest, hem uit de tuin te verjagen? Ik geloof van niet! Maar zou het God, nadat hij van de boom van kennis van goed en kwaad gegeten had, mogelijk zijn geweest, hem in de tuin te behouden? Ik geloof ook van niet! En evenzo dat God niet enige in de hemel opgenomen engel in de hel kan storten, noch enige veroordeelde duivel in de hemel binnenlaten.

Dat Hij geen van beide uit Zijn Goddelijke almacht doen kan, zie men in de verhandeling over 'de Goddelijke Almacht', eerder in nrs. 49 tot 70.

342. In het voorgaande werd (van nrs. 336 tot 339) aangetoond, dat het zaligmakend geloof, het geloof is in de Heer God Zaligmaker Jezus Christus.

Maar er wordt gevraagd, wat het eerste van het geloof in Hem is; en er wordt geantwoord: dat dit is: de erkenning dat Hij de Zoon van God is.

Dit was het eerste van het geloof, dat de Heer, toen Hij in de wereld kwam, openbaarde en verkondigde.

Want wanneer men niet eerst erkend had, dat Hij de Zoon van God en aldus God uit God was, dan zou Hij, en daarna de apostelen, tevergeefs het geloof in Hem gepredikt hebben.

Daar nu heden ten dage iets dergelijks het geval is, maar bij hen, die uit het eigene, dat wil zeggen, uit de uitwendige of natuurlijke mens alleen denken en bij zichzelf zeggen: 'Hoe kan Jehovah God een Zoon ontvangen, en hoe kan een mens God zijn?' Zo is het noodzakelijk, dat dit eerste van het geloof vanuit het Woord bevestigd en vastgelegd wordt; daarom worden de volgende plaatsen daaruit aangehaald: 'De engel zei tot Maria: Gij zult ontvangen in de baarmoeder, en baren, en zult Zijn naam heten Jezus; Deze zal groot zijn, en de Zoon van de Allerhoogste genaamd worden ; en Maria zei tot de engel: Hoe zal dat wezen, daar ik geen omgang met een man heb.

De engel antwoordde: De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwten; daarom ook het Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden', (Lucas 1:31-35).

'Toen Jezus gedoopt werd, kwam een stem uit de hemel, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik Mijn welbehagen heb', (Mattheüs 3:16,17; Marcus 1:10,11; Lucas 3:21,22).

Voorts, 'toen Jezus van gedaante veranderd werd, kwam een stem uit de hemel; zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem', (Mattheüs 17:5; Marcus 9:7; Lucas 9:35); 'Jezus vroeg Zijn discipelen: Wie zeggen de mensen dat Ik ben? Petrus antwoordde: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God.

En Jezus zei: Zalig zijt gij, Simon, zoon van Jona; Ik zeg u: op deze rots zal Ik Mijn Kerk bouwen', (Mattheüs 16:13,16,16,18).

De Heer zei Zijn Kerk te zullen bouwen op deze rots, namelijk op de waarheid en op de belijdenis, dat Hij de Zoon van God is; want de rots betekent de waarheid, en ook de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware; daarom, bij wie de belijdenis van deze waarheid niet is, dat Hij de Zoon Gods is, is de Kerk niet.

Vandaar werd eerder gezegd, dat dit het eerst voornaamste is van het geloof in Jezus Christus, en dit is dus het oorspronkelijke geloof.

'Johannes de Doper zag en getuigde, dat Hij de Zoon van God is', (Johannes 1:34); 'De discipel Nathanaël zei tot Jezus: Gij zijt de Zoon Gods, Gij zijt de Koning Israëls', (Johannes 1:50); 'De twaalf discipelen zeiden: Wij hebben geloofd dat Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God', (Johannes 6:69); 'Hij wordt genoemd de Enigverwekte Zoon Gods, de Enigverwekte uit de Vader, die in de schoot van de Vader is', (Johannes 1:14,18; 3:16); 'Jezus zelf beleed voor de hogepriester,

dat Hij de Zoon Gods was', (Mattheüs 26:63,64; 27:43; Marcus 14:61,62; Lucas 22:70); 'Die in het schip waren kwamen en aanbaden Jezus, zeggende: Waarlijk Gij zijt Gods Zoon', (Mattheüs 14:33); De eunuch die gedoopt wilde worden zei tot Filippus: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is', (Handelingen 8:37); 'Toen Paulus bekeerd was, predikte hij Jezus, dat Hij de Zoon van God was', (Handelingen 9:20); 'Jezus zei: De ure komt, wanneer de doden zullen horen de stem van de Zoon van God, en die ze horen zullen leven', (Johannes 5:25); 'Die niet gelooft is reeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de enigverwekte Zoon van God', (Johannes 3:18); 'Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, opdat gij weet, dat gij het eeuwige leven hebt en opdat gij gelooft in de naam van de Zoon van God', (1 Johannes 5:13); 'Wij weten dat de Zoon van God gekomen is en gegeven heeft, dat wij het ware kennen, en wij zijn in het ware, in Zijn Zoon Jezus Christus; deze is de ware God, en het eeuwige leven', (1 Johannes 5:20,21); 'Zo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem, en hij in God', (1 Johannes 4:15).

Voorts elders bij Mattheüs: 'En zie, de twee bezetenen schreeuwden, zeggende: Wat hebt Gij met ons te maken, Zoon van God? Zijt Gij hier gekomen om ons vóór de tijd te pijnigen?'; 'En de voorbijgangers spraken lastertaal tegen Hem, schudden hun hoofd en zeiden: Gij die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, red Uzelf, indien Gij Gods Zoon zijt, en kom af van het kruis!; Hij heeft Zijn vertrouwen op God gesteld; laat die Hem nu verlossen, indien Hij een welgevallen in Hem heeft, want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon; De hoofdman en zij die met hem Jezus bewaakten, zagen de aardbeving en wat er plaats vond en zij werden zeer bevreesd en zeiden: Waarlijk dit was een Zoon van God.', (Mattheüs 8:29; 27:40,43,54); bij Marcus: 'Begin van het evangelie van Jezus Christus, gelijk geschreven staat bij de profeet Jesaja: Zie Ik zend Mijn bode voor uw aangezicht uit, die uw weg bereiden zal; En de onreine geesten wierpen zich voor Hem neer, telkens als zij Hem zagen en zij schreeuwden, zeggende: Gij zijt de Zoon van God; Toen de hoofdman, die tegenover Hem stond, zag, dat Hij zó de Geest gegeven had, zei hij: Waarlijk, deze mens was een Zoon Gods', (Marcus 1:1; 3:11; 15:39); bij Lucas: 'Toen hij nu Jezus zag, stiet hij een kreet uit en hij viel aan zijn voeten en sprak met luide stem: Wat hebt Gij met mij te maken, Jezus, Zoon van de allerhoogste God?', (Lucas 8:28); bij Johannes: 'Jezus hoorde dat zij hem uitgeworpen hadden, en Hij zei toen Hij hem aantrof: Gelooft gij in de Zoon des Mensen?; Wanneer de Schrift niet gebroken kan worden, zegt gij dan tot Hem, die de Vader geheiligd en in de wereld gezonden heeft: Gij lastert, omdat Ik heb gezegd: Ik ben Gods Zoon?; Here zie, die Gij liefhebt, is ziek. Toen Jezus het hoorde, zei Hij: Deze ziekte is niet ten dode, maar ter ere van God, opdat de Zoon van God erdoor verheerlijkt worde; Martha zei tot Hem: Ja Here, ik heb geloofd dat Gij zijt de Christus, de Zoon van God, die in de wereld komen zou; De Joden antwoordden Pilatus: Wij hebben een wet en naar die wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon gemaakt', (Johannes 9:35; 10:36; 11:4,27; 19:7).

Verder ook bij Romeinen: 'Aangaande Zijn Zoon, gesproten uit het geslacht van David naar het vlees, naar de Geest der heiligheid door Zijn opstanding uit de doden verklaard Gods Zoon te zijn in kracht, Jezus Christus, onze Here', (Romeinen 1:4); bij Corinthiërs: 'Want er staat geschreven: Verderven zal Ik de wijsheid der wijzen, en het verstand van de verstandigen zal Ik verdoen', (Corinthiërs 1:19); bij Galáten: 'Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij.

En voorzover ik nu in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij heeft overgegeven', (Galáten 2:20); bij Efeziërs: '.. totdat wij allen de eenheid van het geloof en van de volle kennis van de Zoon Gods bereikt hebben, de mannelijke rijpheid, de maat van de wasdom van de volheid van Christus', (Efeziërs 4:13); bij Hebreeën: 'Daar wij nu een grote hogepriester hebben, die de hemelen is doorgegaan, Jezus, de Zoon van God, laten wij aan die belijdenis vasthouden; Het is onmogelijk degenen die eens verlicht zijn geweest en daarna afgevallen zijn, weer opnieuw tot bekering te brengen, daar zij wat hen betreft de Zoon van

God opnieuw kruisigen en tot een bespotting maken; .. dat wil zeggen: koning des vredes; zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsregister, zonder begin van dagen of einde van het leven, en aan de Zoon van God gelijkgesteld, blijft hij priester voor altoos; Hoeveel zwaarder straf meent gij, zal hij verdienen, die de Zoon van God met voeten heeft getreden, het bloed van het verbond, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht en de Geest der genade gesmaad heeft?', (Hebreeën 4:14; 6:6; 7:3; 10:29); bij Johannes: 'Wie de zonde doet is uit de duivel, want de duivel zondigt van den beginne.

Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou; Wie in de Zoon van God gelooft, heeft het getuigenis in zich; wie God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft in het getuigenis dat God getuigd heeft van Zijn Zoon', (1 Johannes 3:8; 5:10); en in Openbaring: 'En schrijf aan de engel van de gemeente Thyatira: Dit zegt de Zoon Gods, die ogen heeft als een vuurvlam en Zijn voeten zijn als koperbrons', (Openbaring 2:18).

Behalve in vele plaatsen, alwaar Hij uit Jehovah Zoon wordt genoemd, en Hij Jehovah God, Zijn vader noemt, zoals hierin: 'Zo wat de Vader doet, hetzelfde doet de Zoon; gelijk de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo de Zoon; gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf, opdat zij allen de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren', (Johannes 5:19 tot 27) en op vele plaatsen elders, alsmede bij David: 'Ik zal van het besluit verhalen: Jehovah heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd. Kust de Zoon, opdat Hij niet toerne, en gij op de weg vergaat, want Zijn toorn zal binnenkort ontbranden; welgelukzalig zijn allen, die op Hem betrouwen', (Psalm 2:7,12).

Hieruit vloeit nu deze gevolgtrekking voort, dat eenieder, die waarlijk een Christen wil zijn en uit Christus gered wil worden, moet geloven, dat Jezus de Zoon van de levende God is.

Wie dit niet geloofd, maar alleen, dat Hij de Zoon van Maria is, plant verschillende voorstellingen over Hem in zich, die schadelijk en vernietigend voor dat heil zijn, men zie hiervoor de nrs. 92,94,102.

Van deze personen kan iets dergelijks gezegd worden als van de Joden, namelijk dat zij in plaats van een koningskroon een doornenkroon op Zijn hoofd zetten, alsmede dat zij Hem azijn te drinken geven en uitroepen: 'Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze stenen broden worden; of indien Gij Gods Zoon zijt, laat Uzelf neerwaarts', (Mattheüs 4:3,6).

Zulke mensen ontwijden Zijn Kerk en Zijn tempel, en maken daarvan een rovershol.

Zij zijn het, die Zijn eredienst gelijk maken aan de eredienst van Mohammed, en geen onderscheid maken tussen het ware Christendom, dat de eredienst van de Heer is, en het naturalisme.

Zij kunnen worden vergeleken met hen, die in een wagen of open rijtuig over dun ijs rijden, en het ijs breekt onder hen en zij zinken weg, en zij worden met paard en wagen door het ijswater bedekt. Zij kunnen ook vergeleken worden met hen die een scheepje uit wilgentenen en riet vlechten, en het met pek besmeren opdat het samenhoudt, en waarin zij zee kiezen; maar op zee lost de peklaag op en zij worden door de wateren van de zee verstikt, verzwolgen en in haar diepte begraven.

III. De mens neemt het geloof aan door tot de Heer te gaan, de waarheden uit het Woord te leren en overeenkomstig deze te leven.

343. Alvorens te beginnen, de oorsprong van het geloof aan te tonen, welke daarin bestaat, dat men tot de Heer gaat, de waarheden uit het Woord leert en overeenkomstig deze leeft, is het noodzakelijk, daaraan de hoofdpunten van het geloof vooraf te bespreken, waardoor men een algemeen begrip kan hebben van elk van de delen van het geloof; want op deze wijze kan men niet alleen duidelijker begrijpen, wat in dit hoofdstuk over het geloof gezegd wordt, maar ook wat in de volgende over: de naastenliefde, de vrije keuze, de boetedoening, de hervorming en wederverwekking, als ook over de toerekening meegedeeld wordt.

Want in alle en in elk van de delen van een theologisch systeem dringt het geloof zoals het bloed in de leden van het lichaam en maakt ze levend.

Wat de huidige Kerk over het geloof leert, is in het algemeen bekend in de christelijke wereld, en in het bijzonder in haar kerkelijke orde, want de boeken die alleen over het geloof en over het geloof-alleen handelen, vullen de bibliotheken van de theologen van de Kerk, want er is nauwelijks iets dat heden ten dage als eigenlijk theologisch wordt beschouwd behalve dat geloof.

Maar alvorens de dingen die de huidige Kerk over haar geloof leert, te beschouwen, te onderzoeken en te overwegen, hetgeen in het aanhangsel zal geschieden, zullen de algemene dingen worden voorgelegd, welke de Nieuwe Kerk over haar geloof leert; en deze zijn de volgende:

344. Het 'zijn' van het geloof van de Nieuwe Kerk is:

1. Vertrouwen in de Heer God Zaligmaker Jezus Christus.
2. Het vertrouwen, dat hij die wèl leeft en op juiste wijze gelooft, uit Hem wordt behouden.

Het 'wezen' van het geloof van de Nieuwe Kerk is de waarheid uit het Woord.

Het 'bestaan' van het geloof van de Nieuwe Kerk is:

- (1) Het geestelijk gezicht.
- (2) Het samenstemmen van de waarheden.
- (3) De overtuiging.
- (4) De in het gemoed gegrifte erkenning.

De staten van het geloof van de Nieuwe Kerk zijn:

- (1). Het kinderlijk geloof, het opgroeiend geloof en het volwassen geloof.
- (2). Het geloof van het echte ware en het geloof van de schijnbaarheden van het ware.
- (3). Het geloof van het geheugen, het geloof van de rede en het geloof door verlichting.
- (4). Het natuurlijk geloof, het geestelijk geloof en het hemels geloof.
- (5). Het levende geloof en het wonder-geloof.
- (6). Het vrije geloof en het gedwongen geloof.

De vorm zelf van het geloof van de Nieuwe Kerk in de algemene en in de bijzondere vorm, zie men boven in nrs. 2 en 3.

Wordt vervolgd.